

Kľúčový realizačný výstup programu vlády SR „Záchrana, stabilizácia a konzervovanie tradičných nosičov informácií v SR“

Cieľom úlohy programu vlády SR „Záchrana, stabilizácia a konzervovanie tradičných nosičov informácií v SR“^{1,2,3,4,5,6} (KnihaSK) bolo pripraviť optimálne technologické riešenie záchranu historických nosičov informácií na kyslom drevitom papieri, vybrať a ďalej zlepšiť najlepšie dostupné technológie a vytvoriť podmienky na ich udržateľný rozvoj na území SR.⁷

Kľúčový realizačný výstup Programu vlády SR : „Záchrana, stabilizácia a konzervovanie tradičných nosičov informácií v SR“ je návrh optimálneho riešenia záchranu, stabilizácie a konzervovania nosičov informácií Slovenskej republiky a sprístupňovania dedičstva.

Návrhom optimálneho riešenia je Národná sieť kompetenčných centier na ochranu kultúrneho dedičstva (IKC-NET).⁸

V najpokročilejšom stupni prípravy je Integrované konzervačné centrum Slovenskej národnej knižnice (IKC SNK). IKC je súčasťou národnej siete technologických konzervačných centier na komplexnú ochranu kultúrneho dedičstva. IKC SNK je integrovaný systém, ktorý sa skladá z podsystémov: konzervovanie a reštaurovanie nosičov informácií (K), digitalizácia (D) a výskum (V). Z hľadiska systémového inžinierstva a správnej priemyselnej praxe sa dá kapacita kľúčovej technologickej operácie, deacidifikácie, v IKC zvýšiť len konzistentne s nevyhnutnými technologickými operáciami priamo súvisiacimi s deacidifikáciou a digitalizáciou^{9,10,11}

Hlavné realizačné výstupy štátnej úlohy:

¹ Uznesenie vlády SR č. 766, 10.7.2002; číslo materiálu 4953/2002, predkladateľ: minister kultúry, minister školstva, minister vnútra a predseda SAV

[http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/D66EB154FC6F7C52C1256BF4002B78C0/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/D66EB154FC6F7C52C1256BF4002B78C0/$FILE/Zdroj.html)

² Uznesenie vlády SR č. 1007 zo 4.9.2002; číslo materiálu 6408/2002, predkladateľ: minister školstva

[http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/3EA8164853EDAC3DC1256C2F00236C28/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/3EA8164853EDAC3DC1256C2F00236C28/$FILE/Zdroj.html)

³ Uznesenie vlády SR č. 943, 7.11.2007; číslo materiálu 20412/2007, predkladateľ: minister kultúry

[http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/B646F8FAF4B50160C1257391002DE516/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/B646F8FAF4B50160C1257391002DE516/$FILE/Zdroj.html)

⁴ List ministra školstva predsedovi vlády zo dňa 29.3. 2007 MK 1977/2007-10/5160 (odklad termínu splnenia úlohy D.1 uznesenia vlády SR 766/2002)

⁵ List predsedu vlády ministrovi kultúry zo dňa 11.4.2007, K.č.sp.: 2898-2/2007/KPV OSV (súhlas s predĺžením termínu splnenia úlohy D.1 uznesenia vlády SR 766/2002 do 31.10.2009)

⁶ List predsedu vlády rektorovi STU a prezidentovi Rektorskej konferencie SR prof. Báležovi z 28. 4. 2009, 5841/2009/OHP

⁷ Záverečná správa. 2003SP200280301. Záchrana, stabilizácia a konzervovanie tradičných nosičov informácií v Slovenskej republike.(KNIHA SK). Marec 2009.

⁸ http://knihaSK.eu/realizacia/2009_KoncepciaRozvojaKonzervVedy.pdf

⁹ Katuščák S., Vrška M., Dugovič J., Vojta A., Bilka J., Hubáček Z., Panagiotis F., Fekete R., Peciar M., Juriga M., Gužela Š., Projektové podklady na rozvoj TC. Výučbovo-výskumné centrum STU. Súčasný stav, technologické schémy, rozbor procesov a procesy konzervovania a reštaurovania. Bratislava február 2008.

¹⁰ IKC. Návrh optimálneho riešenia záchranu historických nosičov informácií na kyslom drevitom papieri.

http://www.knihaSK.eu/sprava_2009/Postery/A0_E4_NavrhOptimalnehoTechRies.pdf

¹¹ Katuščák, D., Bukovský, V., Katuščák, S., Sabov, P., Bajziková, M., Trnková, M., Krištofová, K., Katuščák, M.: Štúdiá k návrhu programu komplexnej ochrany knižničného písomného dedičstva Slovenska. Knižnica Knižnica, 10, 2009, č. 1., s.7-12. Martin: Slovenská národná knižnica, ISSN: 1335-7026 (tlačené vydanie). ISSN: 1336-0965 (online vydanie). Dostupné na: <http://www.snk.sk/?archiv>; <http://www.knihaSK.eu>

Vybrala sa najlepšia dostupná technológia BAT (Best Available Technology) pre knihy – Papersave, a v projekte Kniha^{SK} sa podarilo zvýšiť kapacitu tejto BAT - najúčinnnejšej dostupnej technológie sveta až na 300%. Výsledky získané na funkčnom modeli sa úspešne overili v podmienkach BAT v Nemecku.

Funkčný model Papersave UniLab^{SK} slúžiaci priamo na výrobu strojno-technologického priemyslového zariadenia Papersave Uni^{SK}; To umožňuje podstatne efektívnejšiu deacidifikáciu a konzervovanie dokumentov najlepšou dostupnou technológiou BAT. Vyrobito sa **13** funkčných modelov¹², ktoré môžu slúžiť v praxi ako samostatné zariadenia; Dosiaľ potvrdilo záujem o výrobu nových vyvinutých modelov **5** výrobcov strojov¹³. **15** nových prístrojov¹⁴; Je založené Národné Technologické centrum Kniha^{SK}, ktoré obsahuje **5** laboratórií a viac ako **60** zdieľaných, nadobudnutých¹⁵, modernizovaných a novovyvinutých technologických zariadení a prístrojov; Návrh priemyslového integrovaného konzervačného centra IKC Martin-Vrútky; **5** nové softvérové riešenia¹⁶; Norma STN 50 2190 Hodnotenie hydrolytickej degradácie papiera a účinnosti deacidifikačných procesov a zariadení. Stanovenie furaldehydu plynovou chromatografiou headspace technikou; **9** patentov a patentových prihlášok – priemyslová ochrana nových riešení¹⁷, **7** nových látok¹⁸, **8** nových metód skúšania a analýzy¹⁹; Vypracoval sa nový Systém skúšania a hodnotenia deacidifikačných technológií^{20,21,22}; Nový študijný program „Ochrana materiálov a objektov dedičstva“, zvýšenie záujem SŠ a VŠ študentov o chémiu a technológiu ochrany KD²³, vrátane záujmu o vyššie/VŠ vzdelávanie, výskum a moderné technológie analýzy a ochrany: boli obhájené: **2** dizertačné práce, **114** diplomových, bakalárskych a študentských vedeckých prác, stúpol záujem reštaurátorov z praxe o získanie chemického/ technologického vzdelania (5 študentov reštaurátorov 1., resp. 2. ročníka externého bakalárskeho štúdia na FCHPT STU), www.knihask.eu, www.veda-technika.sk/knihask, zdieľaný vedomostný priestor svetových a nových vlastných poznatkov, intranetový komunikačný systém a riešiteľský pracovný priestor riešiteľov SR <http://kniha.chof.stuba.sk/dav>, **297** publikácií²⁴, z toho **51** karentovaných publikácií (CC), **22** vedeckých prác publikovaných v recenzovaných vedeckých časopisoch, **210** odborných prác publikovaných v ner recenzovaných odborných časopisoch a zborníkoch, **14** vedeckých monografií a odborných knižných publikácií.

¹² http://www.knihask.eu/sprava_2009/18_Zoznam_funkcnych_modelov.pdf

¹³ Protokoly o odovzdaní a prevzatí výsledkov riešenia úlohy výskumu a vývoja s realizátormi.

http://kniha.chof.stuba.sk/dav/E0_KoordinaciaInformacie/2009/Protokoly-o-prevzati.

¹⁴ http://www.knihask.eu/sprava_2009/19_Zoznam_novych_pristrojov.pdf.

¹⁵ http://www.knihask.eu/sprava_2009/08A_Pouzita_techicka_infrastruktura.pdf.

¹⁶ http://www.knihask.eu/sprava_2009/20_Zoznam_novovyvinuteho_softveru.pdf.

¹⁷ http://www.knihask.eu/sprava_2009/22_Zoznam_patentov.pdf.

¹⁸ http://www.knihask.eu/sprava_2009/22_Zoznam_novych_latok.pdf.

¹⁹ http://www.knihask.eu/sprava_2009/21_Zoznam_novych_metod.pdf.

²⁰ [http://www.knihask.eu/sprava_2009/Postery/A0_E6_system_hodnotenia\(04\)sh.pdf](http://www.knihask.eu/sprava_2009/Postery/A0_E6_system_hodnotenia(04)sh.pdf).

²¹ http://www.knihask.eu/novinky_2009/skusanie.pdf.

²² http://www.knihask.eu/novinky_2009/Kriteria%20a%20poziadavky%20na%20skusanie%20deacidifikacnych%20technologii.pdf.

²³ http://www.knihask.eu/novinky_2008/2008_Akreditacny_spis_studijneho_programu.pdf.

²⁴ http://www.knihask.eu/sprava_2009/23_Zoznam_publicacii.pdf.